

Whiskyresan sommar 10 - 11 juni 2023

Fridnästornet april 2014

Väder: Klart och sol båda dagarna. Temperaturen varierade från 10° till 22 °C och svag NV vind (2–3 m/s).

Lokaler: Fridnästprnet (F) och Väcklingetornet (V) båda lokalerna vid Draven på lördagen samt Storre mosse (SM), stora fågeltornet och Naturum på söndagsförmiddagen.

Vi som var med: Ola B, Jan B, Staffan J, Olle B, Per & Anette, Anders G och Jan F

Övrigt: Efter mycket om och men blev det en sommarresa även 2023. Då det var många som var sena med besked angående Ven så rann den chansen ur våra händer. När jag skulle boka så var det redan fullbokat den aktuella helgen. Därför föreslog jag några olika lösningar med Visingsö, Skansen på Öland samt Bredaryds värdshus som förslag. Valet föll på det senare och det var inget val vi ångrade. Bredaryds värdshus bjuder på väldigt god mat och en välkomnande miljö med väldigt serviceinriktad personal. Högsta kvalité samt också cirka 800 olika whisky och drygt 350 öl att välja på. Det är med andra ord ett utmärkt ställe att förlägga en helg på.

Avresa från Växjö vid 08.00 och jag plockade upp Jan F och Jan B på vägen. I den andra bilen åkte Olle, Staffan och Anders medan Per och Anette åkte i bil tre. Vi anlände också i den ordningen till Fridnästornet. Det är ett torn med bra ljus under i stort sett hela dagen då det ligger i sjöns sydöstra del. Draven restaurerades strax innan Husebymaden och stod färdigt för invigning i maj 1997. Det har också blivit en restaurering med gott resultat. Tidigare är sjön känd för den första häckningen av sångsvan i södra Sverige. Denna dag möttes vi av väldigt stora mängder med översomrande grågäss. Det rörde sig om minst 1 500 gäss, bland dem hittade vi några kanadagäss samt minst en blåsgås. Flera fiskgjusar var aktiva i sjön och brun kärrhök jagade. Vi hittade en adult havsörn sittandes ute i sjön. Den såg inte så gammal ut, troligen en 5K fågel. Staffan upptäckte en lärkfalk som kretsade tillsammans med en fiskgjuse en stund innan den drog norrut och försvann. Nedanför tornet bubblade trädgårdssångare, flöjtade svarthätta och en härmsångare imiterade bland annat blåhake. I buskarna en bit bort

sjöng törnsångare och strax bredvid en buskskvätta. En gökhona hördes bubbeldrilla och då svarade en gökhane omedelbart. Från sjön hördes storspov drillade och vi kunde också hitta skedänder, sångsvanspar med ungar och fisktärnor. På himlen fladdrade ladusvalor och hussvalor och några tornseglare ritade streck på den blå himlen. Det var högsommar helt enkelt när vi satte oss vid borden nedanför tornet och intog lite medhavd fika.

På väg till Väcklingetornet, april 2014.

Förflyttning genom det vackra landskapet, inte olikt Dalarna, bort till Väcklingetornet. Där möttes vi av en varnande storspov när vi promenerat en bit. Ute över sjön var det ganska lugnt. Fiskgjusar och brun kärrhök, även en tornfalk och sjungande sävsångare. Rödbruna rådjur lyste och på stolparna norr tornet satt det flera buskskvättor. Tiden drog sig mot incheckning på värdshuset och vi gjorde ett stopp vid macken i Reftele centrum. Där kunde vi inhandla glass och dryck samt studera det pulserande livet i denna metropols mitt. Framför oss tornade också pizzerian upp sig. Incheckningen på värdshuset gick geschwint och Anders och jag hamnade i rum 10 Highland Park. Några andra fick Mrotlach och Benromach. Efter en stund var vi samlade i baren där öl avnjöts och jag komponerade en whiskyprovning som vi klarade av före maten. Den presenteras längre fram i rapporten! Efter att maten avnjutits på kvällen kunde vi insupa en tråkig Champions League final mellan Manchester City och Inter.

Frukosten på Bredaryd är något utöver det vanliga och skall avnjutas i ett långsamt och utdraget tempo. Färskpressad juice, egen yoghurt och hemlagad ostkaka hör till ingredienserna i denna måltid. Därför kunde vi samlas i bilarna mätta och belåtna för avfärd vid 09.45 till Store Mosse. Här var det mycket bilar på parkeringen men inte så väldigt mycket folk i fågelornet. Det var inte så väldigt mycket att se i fågelväg heller. Mycket tranor givetvis, flera rådjur, fiskgjusar fiskade borta i Kävsjön, storspovar drillade och buskskvättor sjöng från mossplanet. Det roligaste var en ung älgdjur som kom ut från skogen och stod och tittade på oss en lång stund innan den försvann in i skogen igen. En lärkfalk drog förbi på låg höjd. Borta på en sandrevel i Kävsjön landade det en yngre havsörn. Där gick också en storspov och två lite mindre vidare, kanske ljungpipare, men det gick inte att avgöra i värmedallret. Även vid Naturum var det

ganska få besökare, men det är ett trevligt Naturum väl värt ett besök. På vägen tillbaka mot bilarna sjöng en grå flugsnappare längs stigen. Vandorum utanför Värnamo erbjöd bra lunchmöjligheter och vi rullade in lagom i Växjö så at Jan F kunde se finalen i Franska öppna mellan Djokovic och Ruud. Vi får se om vi kan ordna en sommarresa även 2024 och då siktar vi på Ven igen. Först tar vi dock sikte på **vinterresan 2024 som sker 13–14 januari**.

Nedan följer **artlistan över observerade fåglar**.

Artlista Σ 51 arter

01. Sångsvan	F, V	27. Sädesärsla	PNC
02. Bläsgås	1 ad F	28. Gärdsmyg	PNC
03. Grågås	PNC	29. Rödhake	PNC
04. Kanadagås	PNC	30. Buskskvätta	F, V, SM
05. Kricka	PNC	31. Koltrast	PNC
06. Gräsand	PNC	32. Taltrast	PNC
07. Skedand	F	33. Sävsångare	V
08. Knipa	F, V	34. Härmsångare	F
09. Storskarv	PNC	35. Törnsångare	PNC
10. Röd glada	F, ER	36. Trädgårdssångare	PNC
11. Havsörn	1 ad F, 1 subad	37. Svarthätta	PNC
SM		38. Lövsångare	PNC
12. Brun kärrhök	F, V, SM	39. Grå Flugsnappare	1 sj SM
13. Ormvråk	PNC	40. Svartvit flugsnappare	PNC
14. Tornfalk	1 V	41. Blåmes	PNC
15. Lärkfalk	1 F, 1 SM	42. Talgoxe	PNC
16. Trana	PNC	43. Skata	
17. Tofsvipa	PNC	44. Kaja	
18. Storspov	PNC	45. Kråka	
19. Skrattmåå	PNC	46. Korp	
20. Fiskmåå	PNC	47. Stare	
21. Fisktärna	F, V, SM	48. Bofink	
22. Ringduva	PNC	49. Grönfink	
23. Gök	F, SM	50. Gulsparv	
24. Tornseglare	PNC	51. Sävsparv	F, V
25. Ladusvala	PNC		
26. Hussvala	PNC		

Lite om whisky

Jag improviserade en provning med utgångspunkt från värdshusets whiskymeny. Vi låg på ett pris strax under 100 kr för en centiliter för de flesta sorterna. Genomgående var det ganska gammal whisky vi provade men det fanns inget direkt tema. Ett litet tema blev ”samman-kopplade” då whisky 1 och 2 hör ihop och samma gäller whisky 5 och 6. Whiskyn var genomgående av hög kvalité och jag ger alla ett betyg på 9p eller kanske mer i en del fall. **Whisky nr 1** och **Whisky nr 2** är båda enbart lagrade på bourbonfat, en lagring som man säger avslöjar destilleriets själ. När man börjar lagra på andra fat så förloras en del av den själen. Nr 1 var en 25 år gammal *Glen Grant* medan nr 2 var en 20 år gammal *Caperdonich*. Dessa valde jag för att det är en intressant combo. När Glen Grant blivit ett populärt val i Italien så räckte inte produktionen till. Därför valde man att bygga ett helt nytt destilleri tvärs över gatan. Man utrustade det helt enligt det som fanns på Glen Grant för att producera en exakt lika whisky. Då träder emellertid whiskygdarna in och ställer till det hela. Även om det

var en exakt kopia av Glen Grant, och också kallades för Glen Grant 2 till en början, och man också använde exakt samma råvaror så blev whiskyn annorlunda. Något vi också kunde konstatera när vi provade. Glen Grant har vi provat tidigare på Whiskyresan (2019) och det var den första maltwhisky jag provade och som fick mig att fastna i träsket. Den är mild, söt och behaglig med fin karaktär. Det gällde också den här 25-åringen vi provade buteljerad av Creative Whisky i deras Rampling serie, med fåglar som motiv på etiketterna. Creative Whisky grundades av bland annat David Stirk, en mycket trevlig kille från North Yorkshire som höll en provning för några veckor sedan i Alvesta. En av de bättre provningar jag varit på! Caperdonich började alltså som Glen Grant 2 1897 precis i anslutningen till den stora whiskykrisen 1898, då bröderna Pattison från staden Leith svindlade ett stort antal destillerier och sedan gjorde konkurs med skulder beräknade till 76 miljoner pund i dagens kurs. Det innebar att redan 1902 blev Glen Grant 2 lagt i malpåse. Det öppnar sedan inte upp förrän 1965 och då under namnet Caperdonich. Det är sedan i produktion fram till år 2002 då det stängs för alltid. I dag är destilleribyggnaderna helt borta och området ägs i dag av den största producenten av whiskypannor, Forsythes i staden Rothes, där alltså Glen Grant ligger och Caperdonich låg. I dag ägs Glen Grant av italienska Campari och producerar cirka 6 miljoner liter per år, medan den whisky som finns kvar från Caperdonich ägs av Chivas Brothers eller Pernod-Ricard. Den finns att köpa på Systembolaget men som med alla nerlagda destillerier är det inte billiga droppar man köper. 20-åringen vi smakade var buteljerad av Berry Bros. and Rudd och var mer kraftfull i smaken med dragning mer åt päron än banan och melon som Glen Grant.

Whisky nr 3 var en 21 år gammal Arran buteljerad vid 46 % av destilleriet. En tydlig lakritskaraktär i doften med toner av aprikos i eftersmaken. En mycket välsmakande whisky och en av de mest prisvärda 21-åringarna då den fanns på Systembolaget. Den kommer förmodligen in igen då den utgör en del av Arrans bassortiment, men kommer då också troligen att ha stigit i pris. Arran har på kort tid etablerat sig som ett destilleri med väldigt gott renommé. De ger sällan ut något dåligt på marknaden utan får i stället nästan alltid höga poäng i provningar. När Harold Currie grundade destilleriet 1993 så var det många som tvivlade på projektet. Whiskybranschen hade varit i stor kris efter alla nedläggningar på 1980-talet. Arran blev det första nya destilleriet på många år men har sedan följts av en uppsjö nya. Arran gick i produktion i augusti 1995. Jag besökte destilleriet första gången i september 2000 och då hade man släppt en femåring som var väldigt spännande att smaka. Redan då kände man att det här blir bra! I dag har man bytt namn till Lochranza efter den lilla orten där destilleriet ligger. Anledningen är att man expanderat och byggt ett nytt destilleri, Lagg, på södra delen av Arran. I just Lagg låg det sista producerande destilleriet på Arran som stängdes ner på 1850-talet. Sedan var det alltså nästan 150 års whiskyorka på ön innan Lochranza började destillera. Nu planerar man att göra icke rökig whisky på Lochranza och rökig whisky på Lagg. Jag planerar att besöka Lochranza i sommar igen och även då Lagg för första gången. Lagg började producera 2019.

Whisky nr 4 buteljerad som en 16 år gammal Orkney. Det är inte speciellt avancerat att räkna ut att det inte är en Scapa utan en Highland Park (HP). Den ingår i serien Independent Selection och är buteljerad av David Stirk, som jag nämnde ovan. Den ingick i den serie på sex whiskies som han buteljerat för sina provningar i Sverige. Den har tydlig sherrykaraktär med fikon, torkad frukt och en elegant röktouch på slutet. En mycket trevlig whisky i gammal HP-stil och den bästa HP jag smakat på länge! Den släpptes den 7 juni på Systembolaget och vi korkade alltså upp flaskan på Bredaryd. Tyvärr sålde den slut nästan direkt på Systembolaget. Priset var knappt 1 100 kr och det tycker jag får betraktas som ett mycket bra pris för en 16 år gammal HP. Destilleriet har vi provat ett par gånger tidigare och det får väl anses höra till de stora på marknaden. I dag har deras egna buteljeringar tyvärr skjutit i höjden prismässigt och mycket av det de har släppt har varit av väldigt blandad kvalitet. HP är ju ett av de få destillerier från 1700-talet som är verksamma i dag. Grundades av David Robertson

1798, men det hade funnits ett illegalt destilleri på platsen tidigare. Det hade drivits av vikingaättlingen Magnus Eunson (Jönsson). I dag ingår HP i Edrington Group, som också äger Macallan och Glenrothes i Speyside. Det andra destilleriet på Orkney är ju tidigare nämnda Scapa.

Whisky nr 5. Både nr 5 och nr 6 kommer från ön Isle of Mull och destilleras på destilleriet Tobermory i staden med samma namn. Destilleriet är också ett av de få 1700-tals destillerierna grundat samma år som Highland Park av John Sinclair. Tobermory är deras örökta maltwhisky medan Ledaig är den rökiga varianten. Tobermory tycker jag är en välsmakande whisky med karaktär. Den vi provade var en 17 år gammal destilleributeljering som fått en finish på ett Madeirafat. Det gav en söt, fin touch på den fruktiga men ändå kraftfulla whiskyn.

Whisky nr 6 var en 19 år gammal destilleributeljering av en Ledaig som fått en finish på PX-fat. Här var rökkaraktären tydlig och allmänt tippade man den här som en Islaywhisky. De söta tonerna från PX-fatet fanns där och blandades på ett ljuvligt sätt med röken. När destilleriet först öppnades kallades det för Ledaig, då det låg i den del av staden som kallades Ledaig. Destilleriet var stängt (malpåse) under en längre period på 1800-talet och då det öppnade igen började man kalla det Tobermory. I höstas släpptes en NAS-version (No Age Statement) av Ledaig som fått en finish på Riojafat. Priset på den är 517 kr och är enligt min mening ett fynd. Den ingår i serien ”Sinclair”, som är tänkt att hedra destilleriets grundare, och där kommer det att komma fler utgåvor. Vi har tidigare provat två olika buteljeringar av Ledaig samt en Tobermory i serien Part Nan Angelen.

Sommarprovningen 2023